

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Bonczos László

A levegőt szörnyű dörrenés remegtette meg

Forrás

Egy szemtanú a Margit-híd felrobbantásáról

Esti Hírlap
(Hely)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tá

He

Személy

Helyszám

624.2

"1944"

1944. november 4-e volt. Délután kettő óra tájban az akkori Berlini téren megpillantottam egy éppen indulófélben levő villamost. Óbudára igyekeztem, és éppen kapóra jött ez az 5/A jelzésű kocsis. Utána iramodtam, s feljuttattam az utolsó peronra. A szerelvény két kocsiból állott. Lassan haladtunk a Szent István körúton a Margit-híd irányába.

Ősz volt. Magyarország a nyilas rémuralom napjait élte, a szovjet csapatok talán a Tiszánál harcoltak.

Két óra hét perc

A villamos elérte a Margit-híd pesti hídfőjét, a villanyóra kettő óra hét percet mutatott. A szerelvény rágördült a hídra. Ekkor már alá voltak aknázva Budapest hídjai, és minden el volt készítve felrobbantásukhoz. Suttogva beszéltek erről az emberekről. De a hidakon közlekedtek a villamosok.

Szombat volt. Ilyenkor a legnagyobb a forgalom, nagy tömegek siettek munkából hazafelé. Autóbuszok, kerékpárok, lovaskocsik, három nagy villamosszerelvény és a járdákon sok gyalogos, talán ezer ember.

A villamos elérte a pesti

rész középső ívét és még haladt néhány métert...

A villamos félig elsüllyedt

Ekkor szörnyű dörrenés remegtette meg a levegőt... A peronon levő utasokkal együtt én is kapkodva, zavart félelemmel néztem körül... — Mi ez?... Bombázzák a hidat?... Zavaró repülés?... — Az előttem álló utas, sovány, magas férfi, heves rántásokkal nyitotta ki a peron lecsukós ajtaját, majd lelépett az úttestre. Követni akartam...

Mindez talán egyharmad másodpercig sem tartott, mert újabb robbanás következett, megingott a talaj... iszonyú kábulat... — zuhanás... A kavargó, tompa kábulatból a jég hideg víz tért magamhoz. Szemüvegem leesett, homályosan látok. Vállig vízben vagyok. A villamoskocsi elől majdnem teljesen, hátul félig vízben áll. Elkapom a peronajtó vasát.

Már elhalt a robbanás zaja, csak az egymást keresők kétségbeesett kiáltásai és a Duna sodró áramlásának zaja hallatszik. Mindenki menekül a félig elsüllyedt villamosból. Én is felkúszok az erős szögben lejtő hidroncsra, ahol már többek állnak a korlátban kapaszkodva, vagy fekszenek az úttesthez tapadva.

Zokogás, egy-egy kétségbeesett kiáltás. Hajókürt hallatszik. Talán a parlament előtt, vagy az akkori Pálffy térnél látszik két nagy hajó körvonalát. Ott állnak döbent tehetetlenséggel. Nyilván menteni próbálják azokat, akiket elsodort a víz.

Hullámsír

A levegőben fojtó, éles szag terjeng, égő kátrány, a híd megégett burkolatának szaga. Percek telnek el, vagy több is. Katonai motorosok érkeznek és visznek át bennünket az Ujpesti rakpartra. Valami szállítási "Tröda" fabarakkjában melegsünk fel és száradunk meg. Itt tudom meg, hogy a robbanás a pesti három ívet érintette, és nem terjedt rá a budai oldalra, hogy az 5/A szerelvény első kocsija teljesen elmerült, onnan aligha menekült meg valaki. Egész járművek merültek el, emberek százaik kerültek hullámsírba, vagy sodorta el őket a víz.

Este már, mikor aránylag száraz ruhában nézem a parttól az összeroskadt híd homályos körvonalait; szemüveg nélkül homályosan látok, de annál élesebben és világosabban rajzolódik ki a jövő képe: Ilyen sors vár egész Budapestre, egész Magyarországra.

Fiatalok, öregek, nők, gyerekek

Az újságok hallgattak. Csak suttogó szó tudósította az embereket a nagyváros közepén lejátszódott szörnyű tragédiáról. Tömeghalál, szörnyű szerencsétlenség... és mindez miért?!... Meghaltak itt válogatás nélkül fiatalok, öregek, nők, gyerekek.

Este és másnap a parlament előtti rakpartra tették szemlére a kifogott, vagy a roncsokon talált holttesteket.

Hallottam egy óbudai kislányról, akinek csak táskáját vetette ki a víz.

Hallottam, hogy itt lelte halálát Kabos Endre, az 1936-os olimpia egyéni kardvívó bajnok.

A nyilas sajtó napok múlva adta tudtul egy rövidke hírből, hogy a gázcsövek hibája következtében történt a robbanás. Mindenki tudta, hogy a nyilasok és a német „szövetéségek” nem haboznak feláldozni embereket, hidakat, s hazánk bármely kincsét annak érdekében, hogy uralmukat itt meghosszabbítsák.

★

Tizenöt éve történt... És azóta már sokan elfelejtették, hogy mi volt a fasizmus, a nyilas uralom és ami ezekkel rokon fogalom: a háború.

Emlékezzünk erre a hidrobánásra. És tegyünk meg mindent, hogy ilyen tragédiák többé soha ne történhessenek,

Bonczos László